

burden of non-performing loans, the system's adaptability highlights its critical role in stabilizing the national economy. Further efforts are needed to strengthen the banking sector's long-term sustainability by addressing structural weaknesses, fostering investment, and improving risk management practices.

References

1. Polagnyn D. Alysis of trends in changes in the official exchange rate of the National bank of Ukraine. *Collection of Scientific Papers of the State Tax University*. 2020. № 1-2. P 307–324.
2. Grudzevuch, U., Drebot, N. Analysis of liquidity and profitability of the banking system of Ukraine under martial law. *Economy and Society*. 2023. № 48. doi: 10.32782/2524-0072/2023-48-75.
3. Khudolii Y., Hlushko A. (2023). The impact of innovation and fintech on the banking business. *ScienceRise*, 3, 41–50. DOI: 10.21303/2313-8416.2023.003218.
4. The National Bank introduces a new standard for banks – the liquidity coverage ratio (LCR). *National Bank of Ukraine*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vprovadjuje-noviy-normativ-dlya-bankiv--koefitsiyent-pokritttya-likvidnistyu-lcr> (date of access: 19.11.2024).
5. Khudolii Y., Svystun L. Transformation of retail banking under the influence of fintech. *Economics and Region*. 2023. Vol. 4 (91). P. 206-214.
6. Vdovenko L. Refinancing as a mechanism for supporting the stability of the banking system. *Economics. Finance. Management: current issues of science and practice*. 2018, № 2. URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efmapnp_2018_2_3.pdf (date of access: 11.11.2024).
7. Khudolii Y. Features of modern capitalization management concept of Ukrainian banks. *Economics and Region*. 2015. Vol. 4 (53). P. 129–136.

УДК 336.71:339.727.22

Дмитренко Алла Василівна,

доктор економічних наук, доцент

Бабець Валентина Андріївна, студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

В умовах сьогодення на економічні процеси, які відбуваються в Україні, має вплив велика кількість чинників. Деякі з них, такі як повномасштабне вторгнення, становлять загрозу не лише стабільності, а й ставлять під питання взагалі існування економічної системи самостійно, без постійної підтримки зовні. Саме в таких ситуаціях, важливу роль відіграє грошово-кредитна політика країни, яка регулює вищезгадані процеси за допомогою своїх інструментів.

Грошово-кредитна політика - системна сукупність національних інтересів (пріоритетів), наукових підходів і заходів у сфері грошового обігу та кредиту, направлених на регулювання і забезпечення економічного зростання, стабільності грошової одиниці України, соціального захисту населення, стримування інфляції та вирівнювання платіжного балансу країни [1].

11 вересня 2024 року Рада Національного банку України ухвалила «Основні засади грошово-кредитної політики на середньострокову перспективу». Вони визначають цілі, завдання та принципи монетарної політики, а також особливості застосування інструментів регулювання на час повномасштабної війни та певний період повоєнного відновлення. Аналізуючи цей документ, можемо виділити такі аспекти та напрямки діяльності НБУ[2]:

- застосування режиму гнучкого інфляційного таргетування для забезпечення цінової стабільності;

- використання узгодженої комбінації інструментів процентної і валютно-курсової політики, валютних обмежень та інших інструментів для підтримання цінової стабільності

- спрямування зусиль на підтримку відновлення економіки та економічної політики уряду.

Основним інструментом грошово-кредитної політики є облікова ставка, за допомогою якої Національний банк впливає на різні економічні процеси. Розглянемо динаміку ключової ставки протягом 2021-2024рр. та прогнози на 2025-2026рр. за Малюнком 1.

У червні 2022 року облікова ставка була різко підвищена для стримання стрімкого підвищення рівня інфляції, що було спричинено повномасштабним вторгненням росії на територію України. З червня 2022 по липень 2023 року НБУ підтримував ставку на максимальному рівні – 25%.

Саме на кінець 2022 року інфляція досягла свого максимуму і перевищила позначку 26%. Але незмінна облікова ставка мала позитивний ефект і рівень інфляції почав активно знижуватися з початку 2023 року, що дало можливість більш ефективному функціонуванню економіки.

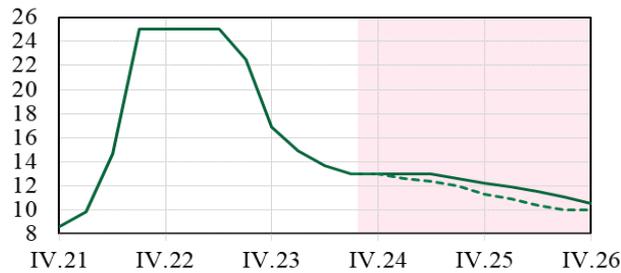

Рис. 1 Облікова ставка НБУ 2021-2024рр, прогноз на 2025-2025 рр.
Джерело: [3].

Починаючи з липня 2023 року НБУ починає поступово знижувати ключову ставку. За актуальною інформацією на листопад 2024 року, облікова ставка становить 13%, також прогнозується її зниження і надалі. Рекордно низьких показників рівень інфляції досяг на початку 2024 року – 3,2%, на той момент облікову ставку також почали активно знижувати до 14,9%. Наразі прогнозується зростання рівня інфляції у 2024-2025 роках, вже навіть у листопаді 2024 року НБУ підкреслив, що цей показник почав зростати швидше, ніж це було спрогнозовано (рис. 2).

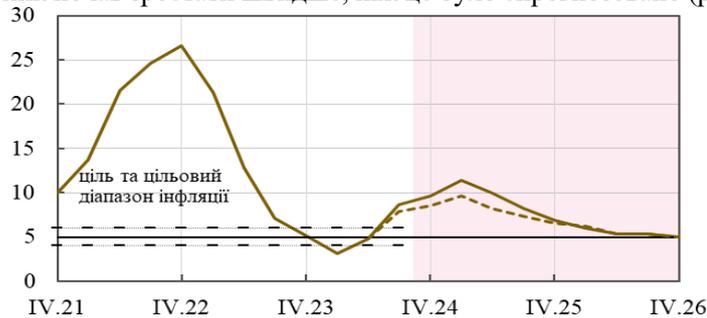

Рис. 2. Рівень інфляції 2021-2024рр, прогноз на 2025-2025 рр.
Джерело: [3].

Отже, наразі в умовах воєнного стану грошово-кредитна політика відіграє значну роль у функціонування економіки України. Перш за все, за допомогою ефективного використання та поєднання монетарних інструментів. Завдяки цьому, стало можливим стримання інфляції та підтримання її на низькому рівні.

Література

1. Козюк В.В. Сучасні центральні банки: середовище функціонування та монетарні рішення : монографія. Тернопіль: Астон, 2021. 299 с.
2. Основні засади грошово-кредитної політики на середньострокову перспективу. Рада Національного банку України. Рішення від 11.09.2024 р. № 16-рд. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_11092024_16-rd.
3. Національний банк України зберіг облікову ставку на рівні 13%. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-zberig-oblikovu-stavku-na-rivni-13-19668>.

УДК 658

Дмитренко Алла Василівна,

доктор економічних наук, доцент

*Рахівський Петро Юрійович, Волошин Сергій Олександрович, студенти
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ НА ГРОШОВО-КРЕДИТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ

Цифрові валюти, зокрема цифрові валюти центральних банків (CBDC), стають все більш актуальними у сучасному фінансовому світі. В Україні також активно обговорюється можливість впровадження е-гривні, що може суттєво вплинути на грошово-кредитний ринок країни. У цій роботі розглянемо основні аспекти впливу цифрових валют на економіку України.

Цифрові валюти можна класифікувати на дві основні категорії: криптовалюти та цифрові валюти центральних банків (CBDC). Криптовалюти, такі як біткоїн, є децентралізованими цифровими активами, які функціонують на основі технології блокчейн і не підпорядковуються жодному урядовому контролю. Вони забезпечують анонімність та автономність транзакцій, але водночас піддаються високій волатильності та ризикам безпеки. З іншого боку, CBDC представляють собою цифровий аналог національної валюти, емітований центральним банком країни. Вони інтегровані в національну